

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 14C/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112231785
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2014:4112231785.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Lenkou Halmešovou v právnej veci navrhovateľa: Ing. H. L., nar. X.X.XXXX, D. - H. XX, zastúpená JUDr. Peter Havlík, advokát, Nitra - Podzámska 18 proti odporcovi: Q. O., nar. XX.XX.XXXX, A. - F. XX, zastúpený opatrovníkom JUDr. D. W., vyšším súdnym úradníkom Krajského súdu Nitra, o zaplatenie sumy 2.000,- Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke sumu 2 000 Eur spolu s úrokom 0,1% denne od 26.11.2011 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku, čo do zmluvnej pokuty, súd návrh zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 17.9.2011 proti odporcovi domáhala zaplatenia sumy 2.000 eur spolu s úrokom 0,1% denne od 26.11.2011 do zaplatenia a spolu so zmluvnou pokutou 0,5% denne zo sumy 2000 eur od 11.12.2011 do zaplatenia. V návrhu uviedla že navrhovateľ poskytol odporcovi na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 25. 11. 2011 peňažnú pôžičku vo výške 2000 euro. Odporca ako dlžník sa zaviazal navrhovateľovi ako veriteľovi túto sumu vrátiť najneskôr do 10. 12. 2011 spolu s úrokom vo výške 0,5 % denne. Dlžník svoju povinnosť ani len čiastočne nesplnil a je v omeškaní so zaplatením celej sumy. Navrhovateľ si týmto návrhom uplatňuje voči dlžníkovi úrok len vo výške 0,1 % denne. Podľa bodu 4. 1. Zmluvy o pôžičke sa zmluvné strany dohodli, že v prípade, ak sa pôžička nebude vrátená veriteľovi včas, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % denne za každý deň omeškania.

Súd uznesením č.k. 14C/5/2014-30 zo dňa 3.3.2014 ustanovil odporcovi opatrovníka - vyššieho súdneho úradníka Krajského súdu Nitra JUDr. D. W., nakoľko sa pobyt odporcu súdu ani rozsiahlym šetrením nepodarilo zistiť.

Právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že z predloženej písomnej zmluvy o pôžičke vyplýva, že navrhovateľ požičal odporcovi fin. prostriedky v sume 2 000 eur ktoré sa odporca zaviazal vrátiť do 10.12.2011, v uvedenej lehote tieto peniaze nevrátil. Pre tento prípad si účastníci zmluvy dohodli zmluvnú pokutu vo výške 0,5% denne z dlžnej sumy a zároveň bol v zmluve dohodnutý i úrok 0,5% denne. Odporca do dnešného dňa žiadnu časť z tejto požičanej sumy nezaplatil. Neuplatňuje si však úrok vo výške 0,5% denne ako bolo v zmluve dohodnuté, ale vo výške 0,1% denne. Na zaplatení zmluvnej pokuty vo výške 0,5% denne ako bolo dohodnuté trvá, lebo bola krátka lehota splatnosti, pričom ak je dlžník v omeškaní jeden rok, tak ide o 25-násobok pôvodne dohodnutej doby splatnosti.

Opatrovník ustanovený odporcovi uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí, ani zo zmluvy o pôžičke ani z ďalších listinných dôkazov nevyplýva a nie je preukázané, že by došlo k reálnemu odovzdaniu sumy 2 000 eur, ktorá bola na základe tejto zmluvy o pôžičke odovzdaná odporcovi. Z tohto dôvodu nesúhlasí s predmetným návrhom a žiada, aby ho súd ako nedôvodný zamietol.

Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že sa s odporcom poznala, nakoľko mu robila účtovníctvo, pôsobil ako živnostník a mal aj s.r.o., sedeli v jednej budove. Vravel, že si berie úver z ČSOB, avšak má dlh v Sociálnej poisťovni vo výške 2.000,- € a musí najskôr vyplatiť tento inak mu úver nedajú. Dohodli sa, že ona mu tých 2.000,- € požičia s tým, že do pár dní ako náhle mu ten sľúbený úver dajú, tak jej hneď vráti jej 2.000,- € s tým, že ak jej ich vráti v dohodnutej dobe, tak nebude požadovať žiadne úroky. V prípade, že by jej peniaze v dohodnutej dobe nevrátil, tak vedel, že si bude uplatňovať aj úroky a zmluvnú pokutu. K odovzdaniu predmetnej sumy došlo dňa 25.11.2011 a bola prítomná aj manželka odporcu X. O. a jej kolegyňa P. O.. Peniaze odporcovi odovzdala do rúk s tým, že vypísali PPD v ten istý deň a odporca podpísal prevzatie tejto sumy. Zmluvu o pôžičke mala vyhotovenú ona. Odporca jej dlžnú sumu v lehote splatnosti nevrátil. Viackrát ich pýtala, stále sa vyhovára, potom vie, že odišiel pracovať do Y.. Bola aj za jeho manželkou a tá jej vravela, že jej to môže splácať, avšak ani k tomu nedošlo. Navrhovateľka má k dispozícii doklad - PPD, z ktorého vyplýva prevzatie sumy 2.000,- € odporcom.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s návrhom, zmluvou o pôžičke, príjmovým pokladničným dokladom a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Účastníci konania uzatvorili dňa 25.11.2011 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej navrhovateľka ako veriteľ poskytla odporcovi ako dlžníkovi sumu 2000 eur a odporca sa zaviazal navrhovateľke túto sumu vrátiť najneskôr do 10. 12. 2011. V bode 4.2 zmluvy o pôžičke bolo dohodnuté, že sa pôžička bude úročiť úrokom vo výške 0,5 % denne. Ďalej podľa bodu 4. 1. zmluvy o pôžičke sa zmluvné strany dohodli, že v prípade, ak sa pôžička nebude vrátená veriteľovi včas, dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % denne zo sumy 2.000 eur za každý deň omeškania.

Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 25.11.2011 vyplýva, že odporca prijal od navrhovateľky sumu 2 000 eur, pričom ako účel je uvedené - zmluva o pôžičke, doklad je podpísaný odporcom i navrhovateľkou.

Dlžník svoju povinnosť ani len čiastočne nesplnil.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 658 Ods. 1 OZ, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

Podľa § 544 ods. 1 ,2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke je dohoda o : prenechaní veci - reálnom odovzdaní, druhovom určení (v danom prípade - peniaze), povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu, určenie času vrátenia. Zmluva o pôžičke nemusí mať písomnú formu, ale keďže je reálnym kontraktom vyžaduje

sa odovzdanie predmetu pôžičky zo strany veriteľa dlžníkovi. Dôkazné bremeno ohľadom odovzdania peňazí v tomto smere zaťažuje veriteľa.

Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu písomnej zmluvy o pôžičke, na základe ktorej navrhovateľka požičala odporcovi sumu 2000 eur. K podpísaniu zmluvy o pôžičke, ako aj odovzdaniu sumy 2000 eur došlo dňa 25.11.2011, pričom v ten istý deň bol vystavený aj príjmový pokladničný doklad o prevzatí uvedenej sumy. Odporca mal požičanú sumu vrátiť do 10.12.2011, avšak túto ani čiastočne nevrátil. Účastníci si v zmluve dohodli úrok vo výške 0,5 % denne z požičanej sumy, navrhovateľka si však v konaní uplatňuje úrok vo výške 0,1% denne. Vzhľadom na to, že navrhovateľka v konaní preukázala odovzdanie žalovanej sumy 2000 eur odporcovi z titulu pôžičky a súd mal za preukázané, že došlo k prevzatiu tejto sumy, zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 2000 eur spolu s požadovaným úrokom 0,1 % denne od 26.11.2011, t.j. deň nasledujúci po poskytnutí pôžičky.

Čo sa týka zmluvnej pokuty, ktorú požadovala navrhovateľka vo výške 0,5% denne zo sumy 2000 eur, tak v tejto časti súd návrh zamietol. Súd vychádzal z toho, že takéto dojednanie o zmluvnej pokute je v prikróm rozpore s dobrými mravmi. Požadovaná zmluvná pokuta predstavuje výšku 182,50% ročne z požičanej istiny 2000 eur, čo predstavuje sumu 3 660 eur ročne pri omeškaní dlžníka, do času rozhodnutia súdu (10.11.2014) by to bola už suma 10 660 eur! I keď výška zmluvnej pokuty nie je zákonom vymedzená, to neznamená, že môže byť ponechaná len na dohodu zmluvných strán a tým jej nie je poskytovaná žiadna ochrana a neexistujú žiadne obmedzenia. Aj pri dojednaní zmluvnej pokuty platí ustanovenie § 3 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda o zmluvnej pokute musí byť tiež v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný, neplatnosť jednej zmluvnej podmienky však nespôsobuje neplatnosť celej zmluvy. V takejto výške dojednanú zmluvnú pokutu pri zmluve o pôžičke súd považoval za odporujúcu všeobecne uznávaným pravidlám a teda v jednoznačnom rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi je daný pre hrubo nevyvážené dohodnutie zmluvných podmienok, keď už aj zmluvný úrok predstavuje výšku 36,5% ročne (pôvodne dokonca tiež vo výške 182,50% ročne) a následne zmluvná pokuta vo výške 182,50% ročne predstavuje neprimeranú sankciu pre dlžníka za omeškanie so splácaním. Vzhľadom na uvedené, súd takéto zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute, ktorej výška je neprimerane vysoká a nepochybne v rozpore s dobrými mravmi, považoval za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a preto súd v tejto časti návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V konaní si navrhovateľka uplatňovala zaplatenie sumy 2000 eur s úrokmi, ale aj zmluvnou pokutou, pričom úspešná bola v časti istiny 2000 eur a úrokov vo výške 0,1% denne od 26.11.2011 do zaplatenia. V časti zmluvnej pokuty vo výške 0,5% denne zo sumy 2000 eur od 11.12.2011 do zaplatenia bol návrh zamietnutý, pričom pri vyčíslení tohto nároku len do času podania žaloby, teda 0,5% denne zo sumy 2000 eur od 11.12.2011 do 21.9.2012, by tento nárok predstavoval sumu 2860 eur. Z uvedeného vyplýva, že úspech účastníkov konania bol pomerne vyrovnaný, preto súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach / § 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postúp súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha./ § 205 ods. 1 O.s.p./

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.